МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА БІОЛОГІЇ ЛІСУ,МИСЛИВСТВОЗНАВСТВА ТА ІХТІОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан біологічного факультету
_____ Л.О. Омельянчик
(підпис) (ініціали та прізвище)
«28» 08 2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА

підготовки бакалаврів

денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма «Мисливське господарство та рослинні ресурси»

спеціальності Н-4 Лісове господарство
(шифр, назва спеціальності)

галузі знань Н-4 Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина
(шифр і назва)

ВИКЛАДАЧІ: Бережна Аліна Михайлівна, асистент кафедри біології лісу, мисливствознавства та іхтіології

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри біології лісу,
мисливствознавства та іхтіології

Протокол № 1 від "25" 08 2026 р.
Завідувач кафедри _____ Домніч В.І.
(підпис) (ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми
_____ Г.Ф.Дударєва
(підпис) (ініціали, прізвище)

2026 рік

Зв`язок з викладачем : д.б.н., професор, завідувач кафедри біології лісу, мисливствознавства та іхтіології Домніч валерій Іванович
E-mail: *domvidbio@gmail.com*
Телефон: *0676126623,*
Інші засоби зв'язку: *Viber,*
Кафедра*: біології лісу, мисливствознавства та іхтіології , III корпус, ауд. 217*

Зв`язок з викладачем (викладачами): асистент кафедри біології лісу, мисливствознавства та іхтіології Бережна Аліна Михайлівна
E-mail: alinaberezhnaya3@gmail.com
Сезн ЗНУ повідомлення:
Телефон: +380674199249
Інші засоби зв'язку: *Viber, Skype, Facebook Messenger, WhatsApp, Telegram*
Кафедра: біології лісу, мисливствознавства та іхтіології

1. Опис освітнього компонента

Навчальна практика є видом індивідуального навчально-практичного завдання з фахової підготовки студентів освітньої програми «Мисливське господарство та рослинні ресурси».
Метою проходження навчальної практики є: Закріплення та поглиблення теоретичних знань із біології, екології та ведення мисливського господарства. Формування первинних практичних умінь та навичок у сфері обліку (мисливських тварин, лісових ресурсів), біотехнії (кормові поля, солонці, годівниці), охорони та первинної оцінки стану природних ресурсів. Ознайомлення з організаційною структурою та технологічними процесами роботи лісомисливських господарств, природних заповідників, національних парків та вольєрних комплексів. Розвиток навичок самостійної роботи в польових умовах, збору та систематизації даних про мисливські угіддя та популяції (звірів, птахів, рослин).
Навчальна практика є вирішальним для формування комплексного фахівця, який здатен інтегрувати знання про тваринні та рослинні ресурси. Його важливість полягає у:Набутті практичного досвіду роботи з мисливською інфраструктурою та лісовою рослинністю. Розумінні взаємозв'язку між станом рослинних ресурсів (кормова база, сховища) та благополуччям популяцій мисливських тварин. Формуванні навичок застосування стандартних біотехнічних та лісівничих заходів.
Зв'язок з Іншими Дисциплінами
Пререквізити (попередні дисципліни):

- «Ботаніка» та «Дендрологія».
- «Зоологія» та «Мисливська зоологія».
- «Дичорозведення».
- «Основи лісівництва».
- «Методи обліку мисливських тварин».

Ці компоненти створюють фундаментальну базу знань про біологію, екологію та технологічні основи управління живими ресурсами, необхідні для практичної роботи.
Постреквізити (наступні дисципліни):

- «Раціональне використання мисливських ресурсів».
- «Лісова та мисливська таксація».
- «Типологія мисливських угідь».
- «Управління популяціями мисливських тварин».
- «Лісове та мисливське законодавство».
- Виробнича (технологічна) практика.

Вони передбачають стратегічне планування, аналіз та комплексне управління природними ресурсами з використанням практичного досвіду, здобутого під час навчальної практики.

Паспорт освітнього компоненту

<table>
<tr><td rowspan="2">Рівень вищої освіти, спеціальність, (предметна спеціальність, спеціалізація – за наявності) освітня програма</td><td rowspan="2">Кількість тижнів та кредитів</td><td>денна форма здобуття освіти</td><td>заочна форма здобуття освіти</td></tr>
<tr><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td rowspan="6">Рівень вищої освіти: бакалаврський
Спеціальність: 205 Лісове господарство
Освітня програма: «Мисливське господарство та рослинні ресурси»</td><td rowspan="6">4 тижні / 6 кредитів</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>2-й</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр:</td></tr>
<tr><td>4-й</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:</td></tr>
<tr><td>залік</td><td>залік</td></tr>
<tr><td>Посилання на електронний контент освітнього компонента в СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)</td><td colspan="3">https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=14419</td></tr>
</table>

3. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

КОМПЕТЕНТНОСТІ/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
ЗК-9 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК-10 Прагнення до збереження навколишнього середовища. СК-7 Здатність вирішувати поставлені завдання з інвентаризації лісів, оцінювати лісові ресурси та продукцію. СК-8 Здатність вирішувати поставлені завдання з мисливства та забезпечувати ведення мисливського господарства в лісовому фонді. СК-13 Здатність вирішувати поставлені завдання з інвентаризації мисливських угідь, поліпшення їх стану та оптимізації використання. ПРН 2 Прагнути до самоорганізації та самоосвіти. ПРН 4 Володіти базовими гуманітарними,	Інформаційно-рецептивний метод, репродуктивний метод, евристичний метод, кейс-метод, імітаційний метод, дискусійний метод (групові дискусії, диспути).	*Поточний контроль:* виконання тестових завдань; перевірка і за хист практичних з авдань; контрольна роботи із кожної проміжної атестації. *Підсумкові кон трольні заходи:* захист індивідуа льного завдання; складання екзамену.

природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства.		
ПРН 8 Проектувати та організовувати ведення лісового та мисливського господарства відповідно до встановлених вимог.		
ПРН 9 Застосовувати лісівничі загальновідомі методи збору дослідного матеріалу та його статистичного опрацювання.		
ПРН 10 Аналізувати результати досліджень лісівничо-таксаційних показників дерев, деревостанів, їх продуктивності, стану насаджень та довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази.		
ПРН 11 Оцінювати значимість отриманих результатів досліджень дерев, деревостанів, насаджень, лісових масивів і стану довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази і робити аргументовані висновки.		
ПРН 14 Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших.		
ПРН 19 Знання наукових досягнень, сучасних тенденції розвитку, особливостей організації, ведення та перспективи розвитку лісової, мисливської і ботанічної галузі; принципів, методів, правових та соціальних засад сталого природокористування.		
ПРН 20 Оцінювати значимість отриманих результатів досліджень стану природних та штучних екосистем і робити аргументовані висновки.		

4. Індивідуальні завдання

Здобувач освіти має право самостійно обрати тему індивідуальної роботи з поданого переліку або запропонувати власну тему, що відповідає змісту освітнього компонента «Навчальна практика».

Індивідуальна тема, запропонована студентом, повинна бути: актуальною та фахово обґрунтованою; пов'язаною з проблематикою дичорозведення, біотехнії, мисливського господарства чи охорони біоресурсів;

такою, що дозволяє здійснювати аналітичну, проєктну або дослідницьку діяльність.

Обов'язковою є попередня консультація з викладачем (керівником курсової роботи) щодо доцільності та коректності обраної теми.

Остаточне затвердження теми здійснюється:

Керівником навчальної практики, науково-педагогічним працівником, який забезпечує викладання дисципліни, або на засіданні кафедри (за потреби).

Після затвердження теми студент отримує: індивідуальне завдання, календарний план виконання роботи, рекомендації щодо джерел, інструментів та методів дослідження.

Змінювати тему після затвердження дозволяється лише за погодженням із викладачем навчальної практики, але не пізніше встановлених кафедрою термінів.

Орієнтовні теми індивідуальних завдань

1. Оцінка ефективності біотехнічних споруд на конкретній ділянці мисливських угідь.

2. Аналіз структури кормової бази та її використання дикими копитними тваринами в осінній (весняний) період.

3. Порівняльний облік чисельності мисливських видів птахів (або зайця) двома різними методами.

4. Складання плану розміщення вольєрного комплексу (або ділянки напіввільного утримання) для одного виду мисливської тварини (наприклад, фазана чи оленя).

5. Таксаційна характеристика лісових насаджень у типових мисливських угіддях.

6. Аналіз стану лісових культур (або природного поновлення) та його вплив на умови проживання мисливських тварин.

7. Визначення видового складу та запасу ягідних (або грибних, лікарських) ресурсів на пробній площі.

8. Картографування та опис рекреаційного потенціалу лісомисливської ділянки.

9. Біотехнічні заходи для покращення умов існування мисливських тварин у польових господарствах.

10. Патології мисливських тварин у вольєрних умовах та основи ветеринарно-профілактичних заходів.

11. Оцінка кормової бази мисливських угідь та шляхи її покращення.

12. Проєкт організації кормового поля для мисливських тварин.

13. Організація охорони та захисту мисливських тварин від хижаків і браконьєрства.

14. Вивчення антропогенного навантаження на мисливські угіддя та його вплив на рослинний покрив (або поведінку диких тварин).

15. Відновлення чисельності рідкісних та зникаючих мисливських видів: досвід і практичні підходи.

5. Заходи під час практики

Практика складається з таких етапів:

– ознайомлення зі структурою та виробничою діяльністю підприємства;

– безпосередньої участі у виробничо-господарській діяльності підприємства;
– збирання матеріалів для основної частини кваліфікаційної роботи магістра;
– камеральної обробки відомчих матеріалів та даних польових досліджень;
– оформлення індивідуального завдання та звіту з проходження практики.

Програма виробничої практики магістрів передбачає ознайомлення студентів із роботою підприємства відповідно до розробленого плану та окресленого кола питань (табл. 1).

Також під час практики студенти повинні зібрати та опрацювати матеріали з таких питань:

– стан умов, безпека праці і система управління охороною праці на підприємствах лісомисливської галузі;
– методи оцінки ефективності заходів з охорони праці на підприємствах лісомисливської галузі;
– санітарно-гігієнічна характеристика виробничих умов і заходи попередження травматизму та профзахворювань на підприємствах лісомисливської галузі.

1. Графік проходження практики

№ з/п	Види робіт, завдання	Місце проведення практики
1	Розподіл студентів на групи та складання наказу про проходження практики.	Запорізьке лісове господарство Філія «Східний лісовий офіс» ДП «Ліси України»
2	Співбесіда та організаційна робота зі студентами, що уклали договори для індивідуального проходження практики	Запорізьке лісове господарство Філія «Східний лісовий офіс» ДП «Ліси України»
3	Проведення установчої конференції	Запорізьке лісове господарство Філія «Східний лісовий офіс» ДП «Ліси України»
4	Обробка звітної документації.	Запорізьке лісове господарство Філія «Східний лісовий офіс» ДП «Ліси України»
5	Підведення підсумків практики. (залікова співбесіда, атестація).	Запорізьке лісове господарство Філія «Східний лісовий офіс» ДП «Ліси України»
6	Проведення заключної конференції	Запорізьке лісове господарство Філія «Східний лісовий офіс» ДП «Ліси України»
7	Залік	Запорізьке лісове господарство Філія «Східний лісовий офіс» ДП «Ліси України»
Платформа, ідентифікатор, пароль *Zoom id: 322 094 2968, пароль 12345*		

2. Методичні рекомендації

Методичним забезпеченням практики є:

- положення про проведення практики студентів Запорізького національного університету;
- паперові варіанти наскрізної програми та силабусу для студентів спеціальності 205 Лісове господарство, які мають знаходитися на кафедрі.
- методичні рекомендації та матеріали до проходження практики студентів.

6. Види і зміст контрольних заходів

Подати види та зміст контрольних заходів (індивідуальні завдання, характеристика від підприємства, складання звіту, захист звіту та інші), критерії їхнього оцінювання.

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

Залік з практики проводить комісія із трьох осіб, що призначається завідувачем кафедри.

7. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

1. Петриченко В. В., Фролов Д. О., Корж О. П. Штучне розведення дичини. Суми : «Університетська книга». 2015. 224 с.
2. Хоєцький П. Б. Мисливствознавство. Львів : «Сполом». 2006. 112 с.
3. Хоєцький П. Б. Сарна європейська (Capreolus capreolus L.) в мисливських угіддях Львівщини. Львів : «Сполом». 2013. 224 с.
4. Петриченко В. В., Рубцова Н. Ю. Вольєрне утримання диких копитних. Запоріжжя : ЗНУ. 2015. 105 с.

Інформаційні ресурси

1. Екотопи та види тварин України – https://pryroda.in.ua
2. Каталог мисливських видів Європи – https://www.europeanwildlife.org
3. IUCN Red List (дані про статус видів) – https://www.iucnredlist.org
4. Національна бібліотека України ім. Вернадського (доступ до статей) – https://www.nbuv.gov.ua
5. FAO Wildlife & Protected Areas — https://www.fao.org/wildlife

7. Регуляції і політики написання звіту з навчальної практики

Навчальна практика є завершеним індивідуальним навчально-науковим завданням, що передбачає ґрунтовне опрацювання теоретичних джерел, аналіз практичних матеріалів та формулювання власних висновків і рекомендацій.

Звіт з навчальної практики має містити такі обов'язкові елементи: Титульний аркуш (за зразком кафедри).Зміст. Вступ (актуальність, мета, завдання, об'єкт, предмет, методи). Основна частина, яка включає:теоретичні положення;аналітичні матеріали;характеристику мисливських видів або технологій дичорозведення;власний аналіз, проєктні рішення чи

дослідження. Висновки. Список використаних джерел (не менше 15–20 джерел). Додатки (схеми вольєрів, фото, таблиці, карти).

Вимоги до оформлення:

- шрифт Times New Roman, 14 pt, інтервал 1,5;
- поля: 2–2,5 см;
- таблиці та рисунки мають бути підписані та пронумеровані;
- посилання оформлюються відповідно до стандартів, визначених кафедрою.

Якщо існують кафедральні методичні рекомендації, слід використовувати їх та наводити посилання на електронний ресурс видання.

7.2. Процедура захисту звіту з навчальної практики

1. Студент подає завершену й перевірену роботу керівнику у встановлений термін.
2. Після перевірки керівник допускає роботу до захисту або повертає на доопрацювання.
3. Захист проводиться перед викладачем або комісією, визначеною кафедрою.
4. Під час захисту здобувач повинен:
   коротко викласти мету, завдання та основні результати;
   аргументувати новизну та практичну цінність;
   відповісти на запитання.
5. Рішення щодо оцінки оголошується після завершення захисту.

Під час написання курсової роботи студент зобов'язаний дотримуватися норм академічної доброчесності.

7.3. Підстави для недопуску до захисту звіту з практики:

- рівень оригінальності нижче встановленого мінімуму;
- відсутність ключових структурних елементів (вступ, висновки, розділи);
- наявність грубих помилок або неякісне оформлення;
- недотримання вимог до обсягу;
- пропущені терміни подання без поважної причини;
- відсутність підтверджених консультацій із керівником (якщо передбачено кафедрою).

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

1. Регуляції і політики курсу

Характер курсу передбачає обов'язкове відвідування занять. Пропуски вважаються поважними, якщо представлені об'єктивні докази справжніх причин: хвороба студента, підтверджена довідкою (лікарняним листом) про тимчасову непрацездатність; попередньо отриманий дозвіл завідувача кафедри про пропуск зайнять за сімейними чи іншими поважними причинами (не більше 3-х навчальних днів за семестр); донорська довідка, повістка в військкомату. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацюванняпропущених занять. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. За наявності невідпрацьованих пропущених занять студент до написання залікової роботи не допускається.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2025-2025 н. р. доступний за адресою: https://tinyurl.com/yckze4jd.

Навчальна практика

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості з практики за результатами екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне проходження та складання заліку з практики. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9pkmmp5. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: https://tinyurl.com/ycds57la.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішенняонфліктних ситуацій у ЗНУ: https://tinyurl.com/57wha734. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl.com/yd6bq6p9; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9r5dpwh.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: https://tinyurl.com/ydhcsagx.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: http://library.znu.edu.ua. Графік роботи абонементів: понеділок-п`ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):

https://moodle.znu.edu.ua
Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.
У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.
Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015.
ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: http://sites.znu.edu.ua/child-

advance/

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim
ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ):
http://sites.znu.edu.ua/confucius

Зв`язок з викладачем : д.б.н., професор, завідувач кафедри біології лісу, мисливствознавства та іхтіології Домніч валерій Іванович
E-mail: *domvidbio@gmail.com*
Телефон: *0676126623,*
Інші засоби зв'язку: *Viber,*
Кафедра*: біології лісу, мисливствознавства та іхтіології , III корпус, ауд. 217*

Зв`язок з викладачем (викладачами): асистент кафедри біології лісу, мисливствознавства та іхтіології Бережна Аліна Михайлівна
E-mail: alinaberezhnaya3@gmail.com
Сезн ЗНУ повідомлення:
Телефон: +380674199249
Інші засоби зв'язку: *Viber, Skype, Facebook Messenger, WhatsApp, Telegram*
Кафедра: біології лісу, мисливствознавства та іхтіології

1. Опис освітнього компонента

Навчальна практика є видом індивідуального навчально-практичного завдання з фахової підготовки студентів освітньої програми «Мисливське господарство та рослинні ресурси».
Метою проходження навчальної практики є: Закріплення та поглиблення теоретичних знань із біології, екології та ведення мисливського господарства. Формування первинних практичних умінь та навичок у сфері обліку (мисливських тварин, лісових ресурсів), біотехнії (кормові поля, солонці, годівниці), охорони та первинної оцінки стану природних ресурсів. Ознайомлення з організаційною структурою та технологічними процесами роботи лісомисливських господарств, природних заповідників, національних парків та вольєрних комплексів. Розвиток навичок самостійної роботи в польових умовах, збору та систематизації даних про мисливські угіддя та популяції (звірів, птахів, рослин).
Навчальна практика є вирішальним для формування комплексного фахівця, який здатен інтегрувати знання про тваринні та рослинні ресурси. Його важливість полягає у:Набутті практичного досвіду роботи з мисливською інфраструктурою та лісовою рослинністю. Розумінні взаємозв'язку між станом рослинних ресурсів (кормова база, сховища) та благополуччям популяцій мисливських тварин. Формуванні навичок застосування стандартних біотехнічних та лісівничих заходів.
Зв'язок з Іншими Дисциплінами
Пререквізити (попередні дисципліни):

- «Ботаніка» та «Дендрологія».
- «Зоологія» та «Мисливська зоологія».
- «Дичорозведення».
- «Основи лісівництва».
- «Методи обліку мисливських тварин».

Ці компоненти створюють фундаментальну базу знань про біологію, екологію та технологічні основи управління живими ресурсами, необхідні для практичної роботи.
Постреквізити (наступні дисципліни):

- «Раціональне використання мисливських ресурсів».
- «Лісова та мисливська таксація».
- «Типологія мисливських угідь».
- «Управління популяціями мисливських тварин».
- «Лісове та мисливське законодавство».
- Виробнича (технологічна) практика.

Вони передбачають стратегічне планування, аналіз та комплексне управління природними ресурсами з використанням практичного досвіду, здобутого під час навчальної практики.

Паспорт освітнього компоненту

<table>
<tr><td rowspan="2">Рівень вищої освіти, спеціальність, (предметна спеціальність, спеціалізація – за наявності) освітня програма</td><td rowspan="2">Кількість тижнів та кредитів</td><td>денна форма здобуття освіти</td><td>заочна форма здобуття освіти</td></tr>
<tr><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td rowspan="6">Рівень вищої освіти: бакалаврський
Спеціальність: 205 Лісове господарство
Освітня програма: «Мисливське господарство та рослинні ресурси»</td><td rowspan="6">4 тижні / 6 кредитів</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>2-й</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр:</td></tr>
<tr><td>4-й</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:</td></tr>
<tr><td>залік</td><td>залік</td></tr>
<tr><td>Посилання на електронний контент освітнього компонента в СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)</td><td colspan="3">https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=14419</td></tr>
</table>

3. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

КОМПЕТЕНТНОСТІ/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
ЗК-9 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК-10 Прагнення до збереження навколишнього середовища. СК-7 Здатність вирішувати поставлені завдання з інвентаризації лісів, оцінювати лісові ресурси та продукцію. СК-8 Здатність вирішувати поставлені завдання з мисливства та забезпечувати ведення мисливського господарства в лісовому фонді. СК-13 Здатність вирішувати поставлені завдання з інвентаризації мисливських угідь, поліпшення їх стану та оптимізації використання. ПРН 2 Прагнути до самоорганізації та самоосвіти. ПРН 4 Володіти базовими гуманітарними,	Інформаційно-рецептивний метод, репродуктивний метод, евристичний метод, кейс-метод, імітаційний метод, дискусійний метод (групові дискусії, диспути).	*Поточний контроль:* виконання тестових завдань; перевірка і за хист практичних з авдань; контрольна роботи із кожної проміжної атестації. *Підсумкові кон трольні заходи:* захист індивідуа льного завдання; складання екзамену.

природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства.		
ПРН 8 Проектувати та організовувати ведення лісового та мисливського господарства відповідно до встановлених вимог.		
ПРН 9 Застосовувати лісівничі загальновідомі методи збору дослідного матеріалу та його статистичного опрацювання.		
ПРН 10 Аналізувати результати досліджень лісівничо-таксаційних показників дерев, деревостанів, їх продуктивності, стану насаджень та довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази.		
ПРН 11 Оцінювати значимість отриманих результатів досліджень дерев, деревостанів, насаджень, лісових масивів і стану довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази і робити аргументовані висновки.		
ПРН 14 Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших.		
ПРН 19 Знання наукових досягнень, сучасних тенденції розвитку, особливостей організації, ведення та перспективи розвитку лісової, мисливської і ботанічної галузі; принципів, методів, правових та соціальних засад сталого природокористування.		
ПРН 20 Оцінювати значимість отриманих результатів досліджень стану природних та штучних екосистем і робити аргументовані висновки.		

4. Індивідуальні завдання

Здобувач освіти має право самостійно обрати тему індивідуальної роботи з поданого переліку або запропонувати власну тему, що відповідає змісту освітнього компонента «Навчальна практика».

Індивідуальна тема, запропонована студентом, повинна бути: актуальною та фахово обґрунтованою; пов'язаною з проблематикою дичорозведення, біотехнії, мисливського господарства чи охорони біоресурсів;

такою, що дозволяє здійснювати аналітичну, проєктну або дослідницьку діяльність.

Обов'язковою є попередня консультація з викладачем (керівником курсової роботи) щодо доцільності та коректності обраної теми.

Остаточне затвердження теми здійснюється:

Керівником навчальної практики, науково-педагогічним працівником, який забезпечує викладання дисципліни, або на засіданні кафедри (за потреби).

Після затвердження теми студент отримує: індивідуальне завдання, календарний план виконання роботи, рекомендації щодо джерел, інструментів та методів дослідження.

Змінювати тему після затвердження дозволяється лише за погодженням із викладачем навчальної практики, але не пізніше встановлених кафедрою термінів.

Орієнтовні теми індивідуальних завдань

1. Оцінка ефективності біотехнічних споруд на конкретній ділянці мисливських угідь.

2. Аналіз структури кормової бази та її використання дикими копитними тваринами в осінній (весняний) період.

3. Порівняльний облік чисельності мисливських видів птахів (або зайця) двома різними методами.

4. Складання плану розміщення вольєрного комплексу (або ділянки напіввільного утримання) для одного виду мисливської тварини (наприклад, фазана чи оленя).

5. Таксаційна характеристика лісових насаджень у типових мисливських угіддях.

6. Аналіз стану лісових культур (або природного поновлення) та його вплив на умови проживання мисливських тварин.

7. Визначення видового складу та запасу ягідних (або грибних, лікарських) ресурсів на пробній площі.

8. Картографування та опис рекреаційного потенціалу лісомисливської ділянки.

9. Біотехнічні заходи для покращення умов існування мисливських тварин у польових господарствах.

10. Патології мисливських тварин у вольєрних умовах та основи ветеринарно-профілактичних заходів.

11. Оцінка кормової бази мисливських угідь та шляхи її покращення.

12. Проєкт організації кормового поля для мисливських тварин.

13. Організація охорони та захисту мисливських тварин від хижаків і браконьєрства.

14. Вивчення антропогенного навантаження на мисливські угіддя та його вплив на рослинний покрив (або поведінку диких тварин).

15. Відновлення чисельності рідкісних та зникаючих мисливських видів: досвід і практичні підходи.

5. Заходи під час практики

Практика складається з таких етапів:

– ознайомлення зі структурою та виробничою діяльністю підприємства;

– безпосередньої участі у виробничо-господарській діяльності підприємства;
– збирання матеріалів для основної частини кваліфікаційної роботи магістра;
– камеральної обробки відомчих матеріалів та даних польових досліджень;
– оформлення індивідуального завдання та звіту з проходження практики.

Програма виробничої практики магістрів передбачає ознайомлення студентів із роботою підприємства відповідно до розробленого плану та окресленого кола питань (табл. 1).

Також під час практики студенти повинні зібрати та опрацювати матеріали з таких питань:

– стан умов, безпека праці і система управління охороною праці на підприємствах лісомисливської галузі;
– методи оцінки ефективності заходів з охорони праці на підприємствах лісомисливської галузі;
– санітарно-гігієнічна характеристика виробничих умов і заходи попередження травматизму та профзахворювань на підприємствах лісомисливської галузі.

1. Графік проходження практики

№ з/п	Види робіт, завдання	Місце проведення практики
1	Розподіл студентів на групи та складання наказу про проходження практики.	Запорізьке лісове господарство Філія «Східний лісовий офіс» ДП «Ліси України»
2	Співбесіда та організаційна робота зі студентами, що уклали договори для індивідуального проходження практики	Запорізьке лісове господарство Філія «Східний лісовий офіс» ДП «Ліси України»
3	Проведення установчої конференції	Запорізьке лісове господарство Філія «Східний лісовий офіс» ДП «Ліси України»
4	Обробка звітної документації.	Запорізьке лісове господарство Філія «Східний лісовий офіс» ДП «Ліси України»
5	Підведення підсумків практики. (залікова співбесіда, атестація).	Запорізьке лісове господарство Філія «Східний лісовий офіс» ДП «Ліси України»
6	Проведення заключної конференції	Запорізьке лісове господарство Філія «Східний лісовий офіс» ДП «Ліси України»
7	Залік	Запорізьке лісове господарство Філія «Східний лісовий офіс» ДП «Ліси України»
Платформа, ідентифікатор, пароль *Zoom id: 322 094 2968, пароль 12345*		

2. Методичні рекомендації

Методичним забезпеченням практики є:

- положення про проведення практики студентів Запорізького національного університету;
- паперові варіанти наскрізної програми та силабусу для студентів спеціальності 205 Лісове господарство, які мають знаходитися на кафедрі.
- методичні рекомендації та матеріали до проходження практики студентів.

6. Види і зміст контрольних заходів

Подати види та зміст контрольних заходів (індивідуальні завдання, характеристика від підприємства, складання звіту, захист звіту та інші), критерії їхнього оцінювання.

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

Залік з практики проводить комісія із трьох осіб, що призначається завідувачем кафедри.

7. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

1. Петриченко В. В., Фролов Д. О., Корж О. П. Штучне розведення дичини. Суми : «Університетська книга». 2015. 224 с.
2. Хоєцький П. Б. Мисливствознавство. Львів : «Сполом». 2006. 112 с.
3. Хоєцький П. Б. Сарна європейська (Capreolus capreolus L.) в мисливських угіддях Львівщини. Львів : «Сполом». 2013. 224 с.
4. Петриченко В. В., Рубцова Н. Ю. Вольєрне утримання диких копитних. Запоріжжя : ЗНУ. 2015. 105 с.

Інформаційні ресурси

1. Екотопи та види тварин України – https://pryroda.in.ua
2. Каталог мисливських видів Європи – https://www.europeanwildlife.org
3. IUCN Red List (дані про статус видів) – https://www.iucnredlist.org
4. Національна бібліотека України ім. Вернадського (доступ до статей) – https://www.nbuv.gov.ua
5. FAO Wildlife & Protected Areas — https://www.fao.org/wildlife

7. Регуляції і політики написання звіту з навчальної практики

Навчальна практика є завершеним індивідуальним навчально-науковим завданням, що передбачає ґрунтовне опрацювання теоретичних джерел, аналіз практичних матеріалів та формулювання власних висновків і рекомендацій.

Звіт з навчальної практики має містити такі обов'язкові елементи: Титульний аркуш (за зразком кафедри).Зміст. Вступ (актуальність, мета, завдання, об'єкт, предмет, методи). Основна частина, яка включає:теоретичні положення;аналітичні матеріали;характеристику мисливських видів або технологій дичорозведення;власний аналіз, проєктні рішення чи

дослідження. Висновки. Список використаних джерел (не менше 15–20 джерел). Додатки (схеми вольєрів, фото, таблиці, карти).

Вимоги до оформлення:

- шрифт Times New Roman, 14 pt, інтервал 1,5;
- поля: 2–2,5 см;
- таблиці та рисунки мають бути підписані та пронумеровані;
- посилання оформлюються відповідно до стандартів, визначених кафедрою.

Якщо існують кафедральні методичні рекомендації, слід використовувати їх та наводити посилання на електронний ресурс видання.

7.2. Процедура захисту звіту з навчальної практики

1. Студент подає завершену й перевірену роботу керівнику у встановлений термін.
2. Після перевірки керівник допускає роботу до захисту або повертає на доопрацювання.
3. Захист проводиться перед викладачем або комісією, визначеною кафедрою.
4. Під час захисту здобувач повинен:
   коротко викласти мету, завдання та основні результати;
   аргументувати новизну та практичну цінність;
   відповісти на запитання.
5. Рішення щодо оцінки оголошується після завершення захисту.

Під час написання курсової роботи студент зобов'язаний дотримуватися норм академічної доброчесності.

7.3. Підстави для недопуску до захисту звіту з практики:

- рівень оригінальності нижче встановленого мінімуму;
- відсутність ключових структурних елементів (вступ, висновки, розділи);
- наявність грубих помилок або неякісне оформлення;
- недотримання вимог до обсягу;
- пропущені терміни подання без поважної причини;
- відсутність підтверджених консультацій із керівником (якщо передбачено кафедрою).

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

1. Регуляції і політики курсу

Характер курсу передбачає обов'язкове відвідування занять. Пропуски вважаються поважними, якщо представлені об'єктивні докази справжніх причин: хвороба студента, підтверджена довідкою (лікарняним листом) про тимчасову непрацездатність; попередньо отриманий дозвіл завідувача кафедри про пропуск зайнять за сімейними чи іншими поважними причинами (не більше 3-х навчальних днів за семестр); донорська довідка, повістка в військкомату. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацюванняпропущених занять. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. За наявності невідпрацьованих пропущених занять студент до написання залікової роботи не допускається.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2025-2025 н. р. доступний за адресою: https://tinyurl.com/yckze4jd.

Навчальна практика

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості з практики за результатами екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне проходження та складання заліку з практики. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9pkmmp5. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: https://tinyurl.com/ycds57la.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішенняонфліктних ситуацій у ЗНУ: https://tinyurl.com/57wha734. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl.com/yd6bq6p9; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9r5dpwh.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: https://tinyurl.com/ydhcsagx.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: http://library.znu.edu.ua. Графік роботи абонементів: понеділок-п`ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):

https://moodle.znu.edu.ua
Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.
У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.
Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015.
ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: http://sites.znu.edu.ua/child-

advance/

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim
ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ):
http://sites.znu.edu.ua/confucius